

Henrik Dahls nytårstale til kulturen

Taler

Henrik Dahl
Kulturordfører for LA

Dato

17. december 2020

Sted

Sendt på DK4 og lagt på DK4s
sociale medier kanaler

Der er ikke mangel på kultur. Som landsbykirkerne i middelalderen blev strøet ud over Danmark, har man siden 1990'erne bygget kulturhuse og biblioteker over hele landet. Der ligger de; med deres verdensmålsudstillinger og let genkendelige tegn på skødesløs kreativitet og negativ opbyggelighed. Rå vægge. Pallemøbler. Ukomfortable stole af metal. Minimalistisk design. Caféens menukort skrevet med kridt på tavler. Udbuddet af øl og læskedrikke fra det lokale mikrobryggeri.

Det, der er mangel på, er publikum til kultur. Heldigvis reddes kulturhusene af det grå guld. Folk som mig. Eller næsten: Kvinder på alder med mig – og lidt ældre. Hvis vi nu skal være helt nøjagtige. Hvis vi – de – ikke dukkede så trofast op, ville det være helt galt. Nu redder man lige akkurat æren. Takket være kernetropperne i kulturlivet.

Men hvorfor kører kulturhusene og bibliotekerne så videre? Når de ikke har noget publikum. Det skal jeg sige Dem: Fordi det strengt taget ikke betyder noget – eller ret meget – om der kommer nogen til arrangementerne.

Kultur er subsidieret lige så tungt som jernbanerne i Vestjylland eller det norske landbrug. Vidste De for eksempel, at på jernbanen mellem Varde og Nørre Nebel betaler skatteborgerne omtrent lige så mange kroner pr. passager pr. kilometer, som man betaler for at flyve på første klasse med Lufthansa til Det Fjerne Østen? Sådan er det også tit med kulturen. Der kunne Deres billet til koncert eller teater let blive tre-fire gange så dyr, hvis De selv skulle betale den, og ikke modtog et rundhåndet tilskud fra staten.

Men gør det noget, kan man spørge sig selv. Er kultur ikke så vigtigt, at vi er nødt til at sponsere det tungt. Ligesom vi sponsorerer sundhedsvæsenet. På en måde, jo. De kunstværker, der har gjort varigt indtryk, har man i hjertet. Man

bærer dem altid med sig. Det behøver ikke nødvendigvis at være kunstværker, der har forløst et eller andet i sjælen. Men det er det alligevel tit. Værker, der har vist det uforståelige på en måde, så det blev forståeligt. Værker, der har gjort det ubærlige til at holde ud. Værker, som har godtgjort, at vi mennesker ikke er alene. At der er andre, der har det nøjagtig sådan, som vi selv har det.

Det, der sker, når man udbetaler statsstøtte, har ikke noget med kunst at gøre. Det har noget med statsstøtte at gøre.

Efter Anden verdenskrig var det højeste mode i Storbritannien at give statsstøtte til alle mulige dele af industrien: Kulminerne. Stålværkerne. Bilfabrikkerne. Skibsværfterne. Flyfabrikkerne. Der var simpelthen ingen ende på gavmildheden.

Det, der skete, var, at det blev gratis at være dårlig. Eller bare god nok, men irrelevant. Var kullene for dyre og dårlige i forhold til andre energikilder? Så fik statsstøtten bare et ekstra nøk. Og så købte kunderne dem alligevel, fordi de trods alt var billige. Var bilerne gammeldags og tilbøjelige til at bryde ned? Så fik statsstøtten også et ekstra nøk. Og så købte folk også bilerne, fordi de trods alt også var billige.

Statsstøtte til kunst virker ikke anderledes. Fordi mennesker nu engang er mennesker. Var koncerten en halvtredser værd, men ikke de 250 kroner pr. billet, det faktisk koster at producere den?

Så betaler folk gerne de 50 kroner, de mener, arrangementet er værd. Og glemmer de 200, staten binder i billetprisen.

Men det værste er: Kunstnerne glemmer det også. Ligesom de britiske bilfabrikker op gennem 1950'erne og 1960'erne og 1970'erne glemte at producere biler, der var lige så meget værd som den reelle salgspris.

Jeg siger ikke, at kunsten altid skal kastes for markedets ubønhørlige kræfter. Publikum til det danske sprog kan aldrig blive lige så stort som publikum til det engelske sprog. Men jeg siger, at vi i dag har et system, der næsten aldrig presser kunstnere og institutioner til at spørge sig selv, om der er noget, de kan gøre anderledes og bedre.

Derfor vil jeg udbringe en skål for kunsten! Vi kan ikke klare os uden den. Vi har brug for den forløsning, den gode kunst altid rummer. Men vi har også brug for en kunst, der tager sit publikum alvorligt. Og det får vi ikke altid, når det hele er marineret i statsstøtte. Godt nytår!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Liberal Alliance, Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-dahls-nytaarstale-til-kulturen-2020>